

desuden følge, hvad jeg af den høitagtede Justitsministers Uttringer maa antage ellers ikke finder Sted, at et Slags Dispensationer kunde komme frem. Thi saa human er jo vor Lovgivning, saavidt jeg veed, saavnligen, at, dersom det først var vitterligt, at man med visse Bøder kunde frigjøre sig fra denne Tvang, saa vilde der nok komme et Collarium eller Anhang, som bestemte, at, hvis Bedkommende vare saa fattige, at de ikke kunde tilveiebringe Bøderne, vilde de efter derom indgivne Andragende kunne vente dem eftergivne. Dersom der derfor af den høitagtede Justitsminister blot var blevet ytret Noget, som i fjerneste Maade kunde tyde hen paa, at der kunde være Tanke om fra Regjeringens Side, naar et Menneske fandt denne Sag saa mislig og betænkelig, at han vilde søge at blive den qvit og derpaa vilde andrage, da i det enkelte Tilfælde at give ham den naturlige Frihed tilbage, saa skulde jeg ikke have reist mig idag og ikke offret et Ord mere paa denne Sag. Men i det Sted have vi en Lovgivning, som ikke saaledes bestemmer en vis Mulct eller visse Mulcter, allermindst saaledes, at man ved dem kan være særdig, men som gjør det til en Nødvendighed, naar vi komme til en vis Tid i Livet og skulle gjøre visse Skridt, der høre med næsten til ethvert Menneskes borgerlige Liv, da at bevise, at man lidt for eller lidt senere har været vaccineret. Og det er i mine Tanker — det maa synes Andre, saa mildt, det vil —, en høist haard og bitter Maade, hvorpaa denne Tvang gjør sig gjældende. Det er en forunderlig haard og bitter Maade, hvorpaa Tvangen saaledes bringes til et Menneske, hvis Forældre f. Ex. have været ængstede for ham og have holdt ham tilbage fra de offentlige Skoler, saaledes, at han indtil videre har været frit for at vaccineres, enten som en Betingelse for at gaae til Alters — og her ere vi da atter inde paa det Religiøse, (da det er Betingelse for at blive confirmeret, er det nemlig ogsaa Betingelse for at gaae til Alters) —, eller som Betingelse for at blive gift. Det er i mine Tanker en yderst bitter og trykkende Maade, hvorpaa det kommer til de Faa eller Mange — hvem dog vistnok denne ærede Forsamling vil, som jeg

haaber, have en varm Deeltagelse for, hvad Mening man nu forresten maa have om deres Frygt for Vaccinationens formeentlige legemlige Skadelighed eller Syndighed — naar de ellers i en lang Række af Aar have undgaaet Vaccinationen eller af Andre ere holdte borte fra den, for at kunne have en ubesmttet Samvittighed, at det da paa eengang gjøres til Tvang for dem, for at de kunne blive confirmerede, kunne gaae til Guds Bord, og for at de kunne indlade sig i Ægtekab, saa de maa sfee da, for ei at blive fristede paa een Maade, lade sig friste paa en anden og f. Ex. sætte sig ud over, hvad Mange jo dog ansee for Ceremonie med Hensyn til Ægtekabet og hvad Folk jo ellers nok vide at omgaae. Jeg maa derfor tillade mig at gjentage det: selv om det skulde være ganske afgjørende og afgjort, alt hvad der er anført efter Sundhedscollegiets Autoritet, alt hvad der er paastaet og fremdeles maatte paastaaes om Vaccinationens høist velsignelsesrige Virkninger og om Nødvendigheden af at bevare den og holde den oppe ved Tvangsmidler, det bliver dog et Spørgsmaal, om det ikke maatte være nødvendigt — hvad den Lovgivning efter min Overbeviisning i høi Grad trænger til —, at gjøre et Forsøg paa at gjennemsee og revidere den, hvad de Tvangsmidler angaaer, den anvender, og at gjøre dem til Gjenstand for en Reform og en betydelig Forandring. Nu siges det rigtignok her, at vi have ikke den til Sagens Behandling fornødne særegne Sagkundskab. Ja, den Indvending har gjort mig noget forelegen i Henseende til min Nærværelse i denne Sal. Thi, oprigtigt talt, om de ni Tiendele af, hvad der her forekommer, derom kan jeg uden mindste Spor af Beskedenhed have Anledning til at sige, at jeg ikke har den der til fornødne særegne Sagkundskab. Men jeg troede, at det laa i vor Forsatnings Natur, at man havde en Overbeviisning om, at en Forsamling af Mænd, som af deres Medborgere ere kaldede til at repræsentere dem, vilde, naar de ellers havde almindelig Menneskeforstand, vel vide at gjøre Forstjel imellem, hvad de havde særegen Sagkundskab om og hvad ikke, og at de saa i Henseende til Ting, hvori de ikke havde den særegne Sagkundskab, vilde gjøre ligesom det engelske Parlament, nemlig